

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 387/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Casareal, s. r. o., Winterova 60, Piešťany, IČO 46 478 264, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Eckmann, s. r. o., Mierové námestie 14, Trenčín, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ivan Eckmann, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11 Co 229/2019-435 z 26. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Casareal, s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Casareal, s. r. o., Winterova 60, Piešťany, IČO 46 478 264 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co 229/2019-435 z 26. mája 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka bola žalovanou v 3. rade v konaní o určenie neplatnosti úverových zmlúv, záložnej zmluvy a o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby a určenie vlastníckeho práva vedenom na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“).

Okresný súd v uvedenej právnej veci rozsudkom sp. zn. 41 C 349/2016 zo 14. mája 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol tak, že konanie o určenie neplatnosti úverovej zmluvy (výrok A I), záložnej zmluvy (výrok B I) a vlastníckeho práva (výrok D I) zastavil (späťvzatie zo strany žalobcov). V týchto zastavených konaniach rozhodol o trovách konania tak, že žalovaní v 1. – 3. rade majú nárok proti žalobcom na náhradu trov konania, každý v rozsahu 50 % (výroky A II – IV, B II – IV, D II – IV). Okresný súd ďalej výrokom C I určil neplatnosť dobrovoľnej dražby a výrokom C II žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v 1. – 3. rade v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku okresného súdu okrem žalovaných v 1. a 2. rade podala odvolanie aj sťažovateľka (žalovaná v 3. rade). Sťažovateľka odvolaním okrem samotného posúdenia neplatnosti úverových zmlúv, záložnej zmluvy a dobrovoľnej dražby napadla aj jednotlivé

výroky o náhrade trov konania v tom smere, že podľa jej názoru nebolo jasné, ktoré konkrétne dôvody viedli ku kráteniu priznaného nároku na náhradu trov konania.

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že potvrdil výrok o neplatnosti dobrovoľnej dražby a zmenil jednotlivé výroky o náhrade trov konania tak, že tieto nahradil jediným výrokom, podľa ktorého majú nárok na náhradu trov konania žalobcovia proti žalovaným v rozsahu 100 %. V ostatnom ponechal výroky rozsudku okresného súdu nedotknuté (zastavenie konania). Čo sa týka náhrady trov odvolacieho konania aj tieto priznal v plnom rozsahu žalobcom.

4. Sťažovateľka považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za „*absolútne nesprávny*“ a zasahujúci do jej práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces. Sťažovateľka ďalej namieta, že zmenou v otázke nároku na náhradu trov konania bol porušený princíp právnej istoty, čo odôvodnila tak, že krajský súd „*zhoršil*“ jej postavenie, keď na základe sťažovateľkou podaného opravného prostriedku rozhodol pre ňu nepriaznivejšie. Sťažovateľka zároveň uviedla, že krajský súd „*... pre takýto zjavne neštandardný postup neposkytol žiadne racionálne vysvetlenie, či odkaz na akúkoľvek relevantnú rozhodovaciu prax.*“.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol o jej ústavnej sťažnosti nálezom: „*Základné právo... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... rozsudkom Krajského súdu Žilina č. 11Co 229/2019-435 zo dňa 26. 05. 2020 porušené bolo.*

Rozsudok Krajského súdu Žilina č. 11Co 229/2019-435 zo dňa 26. 05. 2020 sa v napadnutej časti – vo výroku II. a IV. zrušuje a vec sa vracia...

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia...“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým bola sťažovateľke ako žalovanej uložená povinnosť uhradiť trovy konania protistrane. Sťažovateľka tvrdí, že krajský súd porušil princíp právnej istoty, keďže na podklade ňou podaného odvolania zhoršil jej postavenie v otázke náhrady trov konania.

13. Ústavnú sťažnosť je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 88/07, II. ÚS 13/2018).

14. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol: „*Pokiaľ súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania rozhodol samostatnými výrokmi podľa žalobcami uplatnených nárokov (nárok o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, určenie neplatnosti záložnej zmluvy, určenie vlastníckeho práva, neplatnosti dobrovoľnej dražby) s odôvodnením, že posudzovanie otázky platnosti/neplatnosti úverovej a záložnej zmluvy boli len prejudiciálnou otázkou k predmetu daného konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, nepostupoval správne... Konanie o neplatnosť dobrovoľnej dražby prebieha na základe žaloby o určenie právnej skutočnosti, ktorá vyplýva z osobitného právneho predpisu (Zákona o dobrovoľných dražbách). Pri uvedenej žalobe z konkrétneho hmotnoprávneho vzťahu vyplýva logicky dôvod, prečo je potrebné, aby súd určil právnu skutočnosť (ako minulú udalosť). Dôvodom je to, že rozhodnutie súdu je osobitnou podmienkou, že sa na právny úkon hľadí ako na neplatný, pričom ide o výnimku zo všeobecného pravidla, že relatívnej neplatnosti právneho úkonu sa postačí dovolať bez ingerencie súdu. O nároku na náhradu trov konania vo vzťahu k nárokom o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, o určenie neplatnosti záložnej zmluvy uplatnených žalobcami, ktoré boli neskôr vzaté späť, nie je potrebné rozhodovať, nakoľko z okolností prejednávaneho prípadu je zrejmé, že tieto otázky majú prejudiciálny charakter k samotnému predmetu konania o neplatnosť dobrovoľnej dražby a súd by sa nimi musel zaoberať bez ohľadu na to, či si tieto nároky uplatnili alebo neuplatnili.“*

15. Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd považoval za podstatné vo vzťahu k určeniu platnosti právnych úkonov to, že otázka ich platnosti bola súdom prvej inštancie vyriešená ako prejudiciálna, majúca na výsledok podstaty sporu zásadný vplyv, a teda posúdením platnosti jednotlivých zmlúv by sa okresný súd zaoberal bez ohľadu na podanie či späťvzatie zo strany žalobcov.

Ústavný súd zdôrazňuje, že nemohlo dôjsť k porušeniu princípu právnej istoty, keďže krajský súd zmenil rozhodnutie okresného súd z dôvodu, že okresný súd nesprávne rozhodol o priznaní nároku na náhradu trov konania v častiach, ktoré boli zastavené, resp. podstata týchto konaní (určenie neplatnosti právneho úkonu) bola konzumovaná posúdením a rozhodnutím o neplatnosti dobrovoľnej dražby. Z uvedeného vyplýva,

že porušením právnej istoty tak, ako to tvrdí sťažovateľka, nemôže byť nárok na náhradu trov konania, ktorý jej bol okresným súdom nesprávne priznaný.

16. Ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok a nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozsudku krajského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Krajský súd poskytol jasné, zrozumiteľné a dostatočné argumenty zodpovedajúce zásadám spravodlivosti pre prijaté rozhodnutie.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať do interpretácie krajského súdu a nahradzovať jeho prijaté právne závery. Závery krajského súdu v napadnutom rozhodnutí sú riadne uvedené, presvedčivé a netrpia absenciou logiky.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov.

17. Na základe uvedeného ústavný súd nezistil pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v napadnutom rozsudku krajského súdu pochybenia takej ústavnoprávnej intenzity, aby mohol po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu